

Handläggare:
Milena Lampret
Verksamhetschef för elevhälsan

Verksamhet Utbildning

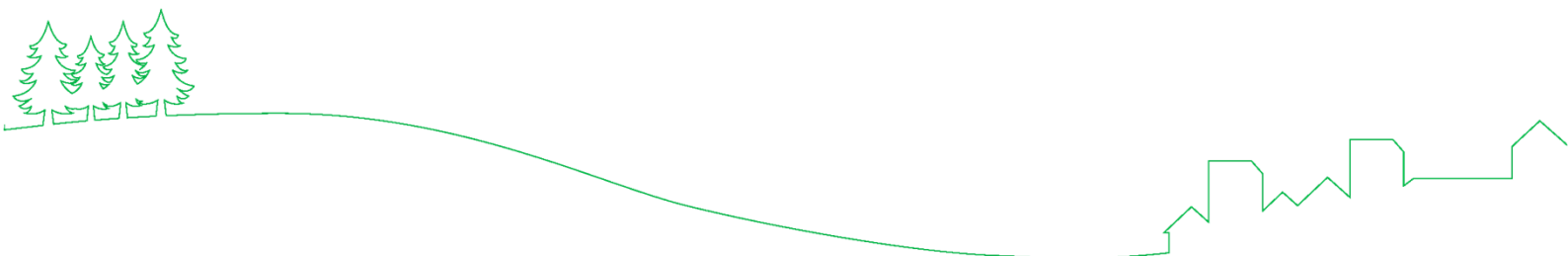
Rapport

Fastställd: 2024-03-25

Fastställd av: Verksamhetschef för
elevhälsan

D.nr: UN2024/83

Rapport om skolpliktsbevakning inom Rätten till utbildning Året 2023

Bakgrunden

Alla barn i Sverige har skolplikt och en lagstadgad rätt till utbildning. Skolplikten innebär

även närvaroplikt, dvs. en skyldighet att delta i den utbildning som anordnas, om barnet inte är sjukt eller har annat giltigt skäl att utebli. Skolplikten regleras i 7 kapitlet skollagen.

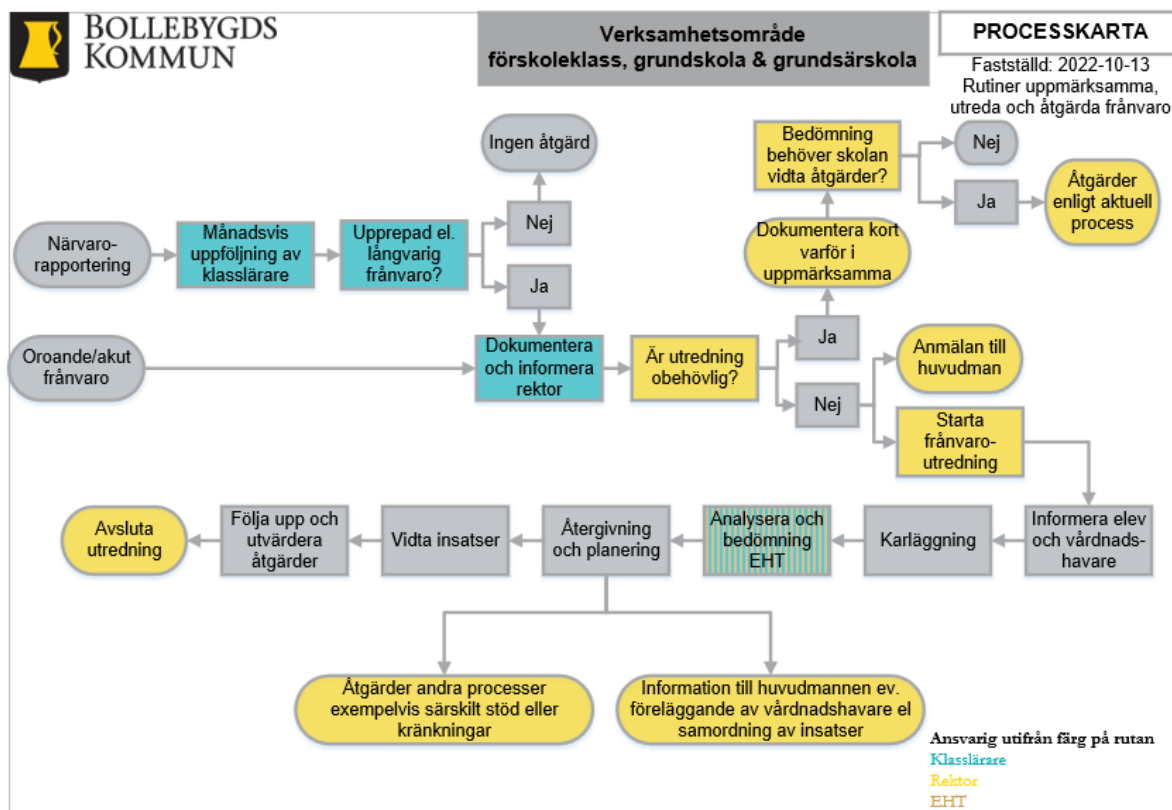
Kommunen ansvarar för att alla skolpliktiga barns rätt till utbildning tillgodoses (7 kap 21-22 § § skollagen). Utbildningsförvaltningen ansvarar för att elever folkbokförda i Bollebygds kommun är inskrivna och fullgör sin skolplikt vid någon skola. Utbildningsnämnden ansvarar för att de elever som är skrivna i kommunen och har skolplikt fullgör sin skolgång.

En utgångspunkt för att följa upp att elever får rätt till utbildning är att personalen rapporterar närvaro på samtliga lektioner. Närvarorapportering är nödvändig för att uppfylla skolans tillsynsansvar och meddelandeplikt till vårdnadshavare när en elev inte närvarar. Det är även ett viktigt verktyg i det systematiska förebyggande arbetet på skolorna och för att skolorna snabbt ska kunna uppmärksamma elever med en eskalerande skolfrånvaro.

2. Riktlinje elevers rätt till utbildning

Under höstterminen 2022 har de nya reviderade rutinerna gällande skolpliktsbevakningen tagits fram. Syftet med de nya rutinerna var att skriva fram en tydlig process som är förenklad och som förtydligar ansvarsfördelningen på de olika professionerna i skolan.

2.1. Huvudprocess

Rektorer har under 2023 på olika sätt arbetat med att implementera processen och de nya rutinerna och nya blanketter. Samtidigt har rektorerna arbetat intensivt med att påminna lärarna av vikten att närvarorapportera. Alla skolor använder sig av SchoolSoft som är ett webbaserat system för att rapportera elevers frånvaro.

3. Anmälningar till huvudman under 2023

Rektor ska enligt skollagen anmäla frånvaro till hemkommunen när skolan beslutar att göra en frånvaroutredning kring en elev.

Tabell 1. Anmälan till utbildningsnämnden som huvudman för skolan under året 2023

Enhet - skola	Antal anmälningar vt 2023	Antal elever som anmälningarna avser vt 2023	Antal anmälningar ht 2023	Antal elever som anmälningarna avser ht 2023	Antal elever som anmälningarna avser under

					hela året 2023
Bollebygdskola n F-3	3	3	2	1	4
Bollebygdskola n 4-6	5	5	5	5	10
Bollebygdskola n 7-9	0	0	10	10	10
Töllsjöskolan	1	1	0	0	1
Örelundskolan	0	0	0	0	0
Bollebygds anpassade grundskola	0	0	0	0	0
Total	9 st	9 st	17 st	16 st	25 st

Tabell 2. Anmälan till utbildningsnämnden som hemkommun men ej huvudman under året 2023

Enhet - skola	Antal elever
Gaddenskolan	1
Andra fristående	0
Andra kommunala	0
Totalt	1

Tabell 3. Anmälan till utbildningsnämnden som huvudman för skolan skickad för kännedom till annan hemkommun under året 2023

Hemkommun	Antal elever	Antal flickor	Antal pojkar	Varav vt -23	Varav ht-23

	0	0	0	0	0

3.1 Uppföljning och analys

När det gäller antalet anmälningar till huvudman är det stor skillnad mellan enheterna i kommunen. Bollebygdskolan 7-9 har under vt 2023 anmält 0 elever och under ht 2023 10 elever till huvudmannen medan de flesta andra skolor i kommunen under hela 2023 har några fåtal eller inga anmälningar. Sammanlagt har anmälningar ökat från vt 2023 till ht 2023 från 9 till 18 elever.

Av de anmälningar som inkommit under hela året 2023 är det 26 elever som har anmälts till huvudman. Flertal av elever som har långvarig hög frånvaro är tjejer. Frånvaro kan bero på olika orsaker men huvudorsaken som anges är kopplad till elevernas psykiska mående i kombination med andra svårigheter. I årsrapporten beskriver enheterna att de arbetar aktivt med frågor som främjar skolnärvaro med hjälp av olika insatser som möter elevernas behov. På 7-9 finns några elever med mycket hög frånvaro som enheten inte lyckas vända frånvaron trots stora ansträngningar. Skolan samverkar med olika instanser för att öka eleverna närvaro.

Rutinerna följs upp flera gånger under läsåret. Varje enhet har egna rutiner där rektorer gett lärarna delegation på beslut om att utreda frånvaro hos elever i den egna klassen som understiger 30%. Rektor sammanställer efter varje period de blanketter gällande uppmärksamma frånvaro som gjorts och följer upp de elever som har hög frånvaro samt tar beslut om utredning behöver göras.

Några rektorer upplever att utredningarna är tids- och resurskrävande. Det kan vara olika från enhet till enhet vem som gör utredningar. De utredningar som genomförts pekar på att enheterna fått mer kunskap om vad som orsakar elevers frånvaro, även oroande frånvaro har i tidigare skede uppmärksamats ex. redan hösten i förskoleklassen. Således har våra åtgärder/verktyg slipats så att skolan i ännu större utsträckning kunnat sätta in insatser för att öka elevens närvaro.

4. Sammanfattning och förslag till åtgärder

Utifrån samtal med enheternas rektorer blir det tydligt att det främjande och förebyggande arbetet som är direkt kopplat till skolnärvaro behöver utvecklas. Skolorna skulle bland annat behöva inventera vad som gör en insats främjande eller förebyggande och direkt kopplad till skolnärvaro. En förklaring är att skolorna

har en viss tendens att se på skolnärvaro ur ett problemorienterat perspektiv, vilket innebär att fokus riktas mot det som inte fungerar, som är avvikande och som ska åtgärdas. Skolfrånvaroproblematiken kopplas till eleven som individ, vilken utreds för att hitta insatser som syftar till för att minska frånvaron. Om skolorna i större utsträckning skulle bedriva arbetet utifrån ett salutogent perspektiv och fokusera på de faktorer som främjar och säkerställer närvaro snarare än vad som orsakar frånvaro skulle enheterna i ett tidigare skede kunna sätta in relevanta åtgärder. Här skulle skolorna behöva fokusera mera på KASAM och de friskfaktorererna, bl.a. en tillgänglig lärmiljö som enligt forskning visat sig främja skolnärvaro. Detta arbete har under året varit i fokus på de flesta enheterna men behöver även fortsättningsvis arbetas vidare med.

Hur en skola eller skolenhet är organiserad kan främja elevernas närvaro.

Forskning visar att det är viktigt att arbeta med följande faktorer:

- Helhetsperspektiv och systematik i arbetet med närvaro i skolan.
- Ett gott skolklimat.
- Främjande och förebyggande elevhälsoarbete.
- Trygga övergångar mellan skolformer.
- Dialog och samverkan med vårdnadshavare och det omgivande samhället.

4.1 Rekommendationer till rektorer

- Sprid kunskap till all skolpersonal om skolnärvarons betydelse för elever.
- Aktivt leda skolans personal i det främjande arbetet för att stärka elevernas anknytning till skolan.
- Förebygga frånvaro genom att uppmärksamma och tidigt agera på frånvaro.
- Förebygga kända risker för frånvaro vid schemaläggningar, förflyttningar och övergångar.
- Följa upp och analysera frånvarostatistik samt vidta åtgärder tillsammans med elevhälsan och övrig skolpersonal för att öka närvaron på skolan.
- Säkerställa att rutinerna för frånvaroutredningar genomförs på ett likvärdigt sätt.
- Säkerställa att insatserna för att öka en elevs närvaro utvärderas i närtid och kan ändras om de inte fungerar.
- Säkerställa att lärmiljön anpassas pedagogiskt och socialt för att underlätta för en elev med hög eller upprepad frånvaro att komma tillbaka till skolan.